

2023

VYHODNOCENÍ IMISNÍ SITUACE V LOMU

EKOLOGICKÉ CENTRUM
MOST PRO KRUŠNOHOŘÍ

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Základní charakteristika území	3
2.1. Oblasti s překročenými imisními limity.....	4
2.2. Mapy pětiletých průměrných koncentrací	5
3. Vyhodnocení imisní situace.....	6
3.1. Informování o imisní situaci.....	6
3.2. Dotazy a stížnosti.....	7
3.2.1 Dotazy na kvalitu ovzduší.....	7
3.2.2 Stížnosti	7
4. Ochrana ovzduší	7
4.1. Imisní limity dle zákona č. 369/2016 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.....	7
4.2 Smogová situace dle zákona č. 369/2016 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.....	8
4.2.1 Informativní, regulační a varovné prahové hodnoty pro znečišťující látky	9
4.3 Ukončení smogové situace	11
5. Měřicí stanice AIM Lom (ČHMÚ)	11
6. Vyhodnocení imisní situace za rok 2023.....	13
6.1 Oxid siřičitý – SO ₂	13
6.1.1 Monitoring SO ₂	13
6.2. Oxidy dusíku, oxid dusičitý a oxid dusnatý – NO _x , NO ₂ a NO	13
6.2.1 Monitoring NO _x , NO ₂ a NO	13
6.3. Troposférický (přízemní ozon) – O ₃	14
6.3.1 Monitoring O ₃	14
6.4. Částice PM ₁₀ a PM _{2,5}	14
6.4.1 Monitoring PM ₁₀	15
7. Smogové situace v Ústeckém kraji v roce 2023.....	16
7.1 Doporučení obyvatelům při vyhlášení smogové situace	16
7.1.1 Doporučení při překročení informativních / regulačních prahových hodnot	16
7.1.2 Doporučení SZÚ pro citlivé skupiny obyvatel.....	16
8. Vyhodnocení kvality ovzduší v Lomu	16
8.1 Index kvality ovzduší.....	16
8.2 Souhrn průměrných ročních hodnot	17
8.3 Počet překročení PM ₁₀ na vybraných místech.....	17
9. Závěr	18
10. Zdroje	20
11. Seznam zkratek	20
12. Přílohy	21

1. Úvod

Kvalita ovzduší je sledována pravidelně na území celé České republiky prostřednictvím sítě měřicích stanic (tzv. imisní monitoring) dle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

Státní síť imisního monitoringu provozuje Ministerstvo životního prostředí, které tím pověřilo Český hydrometeorologický ústav (dále jen ČHMÚ). V souladu s legislativními požadavky je státní imisní síť koncipována tak, aby stanicemi automatizovaného imisního monitoringu bylo zajištěno sledování úrovně znečištění ovzduší na území celého státu. Podmínky posuzování a hodnocení kvality ovzduší specifikuje prováděcí vyhláška č. 330/2012 Sb., o způsobu posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění, rozsahu informování veřejnosti o úrovni znečištění a při smogových situacích, která mimo jiné stanoví podmínky pro umísťování měřicích stanic a jejich počty na území zón a aglomerací tak, aby naměřené hodnoty byly reprezentativní pro větší územní celky v rámci ČR.

Vedle údajů ze stanic imisního monitoringu ČHMÚ přispívá do imisní báze Informační systém kvality ovzduší (dále jen ISKO) již řadu let několik dalších organizací podílejících se na sledování znečištění venkovního ovzduší v České republice (např. Zdravotní ústav, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, ČEZ, městské úřady aj.).

Ekologické centrum Most pro Krušnohoří (ECM) od roku 2012 zpracovává každý rok vyhodnocení imisní situace pro lokalitu Lom, kdy podkladem pro zpracování jsou imisní data ČHMÚ, poskytovaná v rámci „Dohody o spolupráci při vzniku a provozování Ekologického centra Most pro Krušnohoří a o výměně informací o životním prostředí“. ECM informuje veřejnost o aktuálním stavu čistoty ovzduší prostřednictvím bezplatné Zelené linky 800 195 342, vlastních webových stránek, elektronické pošty a regionálních médií. ECM pracuje s neverifikovanými daty (neverifikovaná data z automatizovaných monitorovacích stanic mohou obsahovat chybné údaje a mohou být neúplná).

2. Základní charakteristika území

Litvínovsko včetně města Lom se nachází v klimatické oblasti T2, pro kterou je typické dlouhé, teplé a suché léto a krátká, mírně teplá a až velmi suchá zima. Průměrná roční teplota sledovaného území je 8,2 °C. Roční úhrn srážek činí 499 mm a průměrný úhrn srážek ve vegetační době je 299 mm.^[1]

Nepříznivé rozptylové podmínky v oblasti Litvínovska bývají způsobeny zejména jeho polohou v kotlině, uzavřené hradbou Krušných hor, jež vytvářejí tzv. srážkový stín. Dochází zde k inverznímu zvrstvení ovzduší, které omezuje možnost proudění vzduchu.

Rozptylové podmínky jsou určeny stavem meteorologických prvků a veličin, které rozhodujícím způsobem ovlivňují přenos a rozptyl znečišťujících látek v ovzduší. Jedná se zejména o rychlosť větru, teplotní zvrstvení atmosféry (průběh teploty s výškou). Při špatných rozptylových podmínkách (bezvětrí nebo slabý vítr, přítomnost teplotní inverze) je nutno očekávat vysoké znečištění ovzduší. Při dobrých rozptylových podmínkách (čerstvý nebo silný vítr, teplota vzduchu s výškou klesá) se znečišťující látky promíchávají a ředí, koncentrace jsou nízké. Kombinací inverzní vrstvy vzduchu a slabého proudění větru se rozptylové podmínky stávají nepříznivými a dochází ke kumulaci znečišťujících látek, jež následně v ovzduší přetrvávají a hromadí se až do doby, než dojde ke změně meteorologických podmínek na stav příznivý pro rozptyl.

Obrázek 1: Četnosti výskytu rozptylových podmínek, 2013-2023

Zdroj: https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/mes_zpravy/Rocni_zprava_2023.pdf

Obrázek 2: Četnosti výskytu rozptylových podmínek v jednotlivých měsících

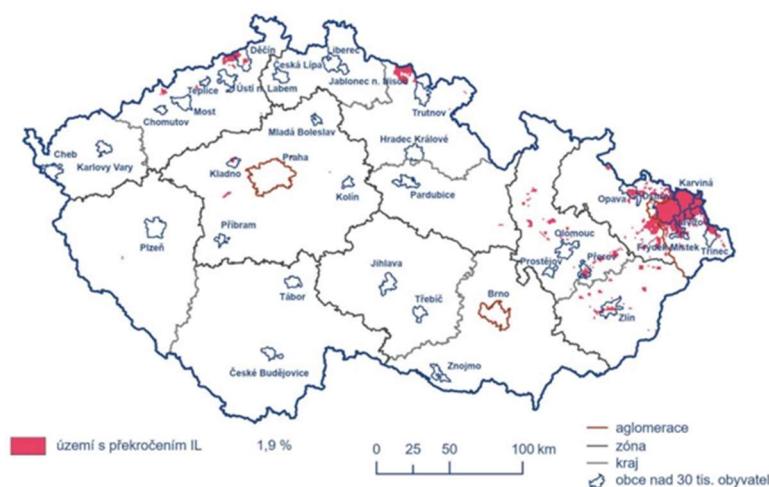

Zdroj: https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/mes_zpravy/Rocni_zprava_2023.pdf

2.1. Oblasti s překročenými imisními limity

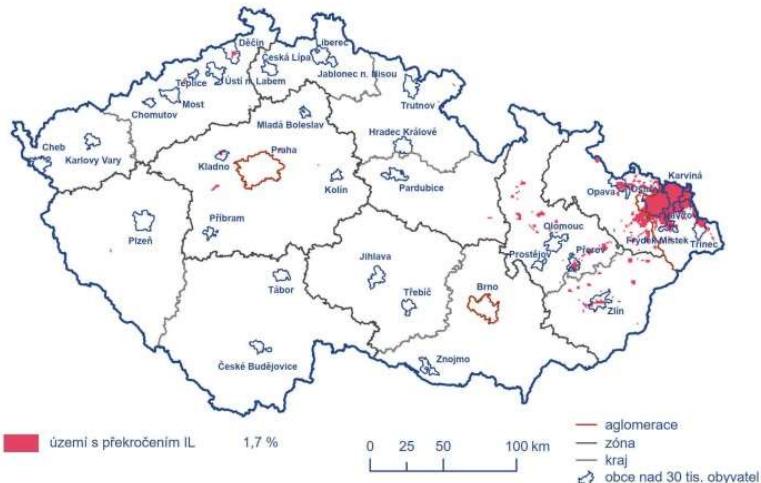
Lom i další části Ústeckého kraje jsou dlouhodobě řazeny mezi oblasti s překročenými imisními limity. Na obrázku č. 1 a 2 jsou vyznačeny oblasti s překročenými imisními limity v rámci celé České republiky. [2] Na obrázcích 3 a 4 jsou zobrazena území s překročením imisních limitů pro ochranu zdraví lidí pro rok 2021 v celé ČR včetně a bez přízemního ozonu.

Obrázek 3: Překročení imisních limitů pro ochranu zdraví lidí pro rok 2022 v celé ČR včetně přízemního ozonu

Zdroj: https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/22groc/gr22cz/22_07_oblasti_v3.pdf

Obrázek 4: Překročení imisních limitů pro ochranu zdraví lidí pro rok 2022 v celé ČR bez zahrnutí přízemního ozonu

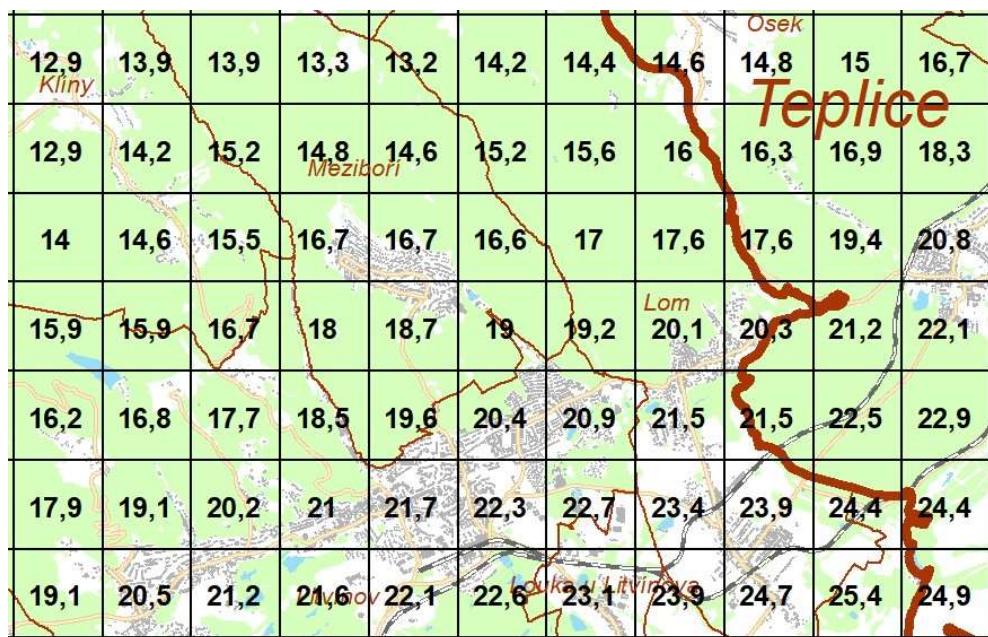
Zdroj: https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/22groc/gr22cz/22_07_oblasti_v3.pdf

2.2. Mapy pětiletých průměrných koncentrací

Dle §11, odst. 5 a 6 zákona o ochraně ovzduší zákona č. 369/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů jsou zpracovávány mapy pětiletých průměrných koncentrací v síti 1x1 km. Mapy obsahují v každém čtverci 1x1 km hodnotu klouzavého průměru koncentrace pro všechny znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit (kromě ozonu a CO), za předchozích 5 kalendářních let. Mapy slouží jako podklad pro návrh kompenzačních opatření, konkrétně k posouzení, zda dojde vlivem daného záměru k překročení některého ročního imisního limitu na dané lokalitě, a tedy k aplikaci cit. ustanovení. Pro účely vypracování rozptylových studií se použijí mapy ročních i krátkodobých koncentrací pro hodnocení stávající úrovni znečištění v posuzovaných lokalitách.

Litvínovsko je dlouhodobě řazeno mezi oblasti s překročenými imisními limity pro částice PM₁₀. Mapy jsou k dispozici na internetové stránce ČHMÚ:

http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/ozko_CZ.html

Obrázek 5: Pětiletá průměrná koncentrace částic PM₁₀ na Litvínovsku r. 2018–2022

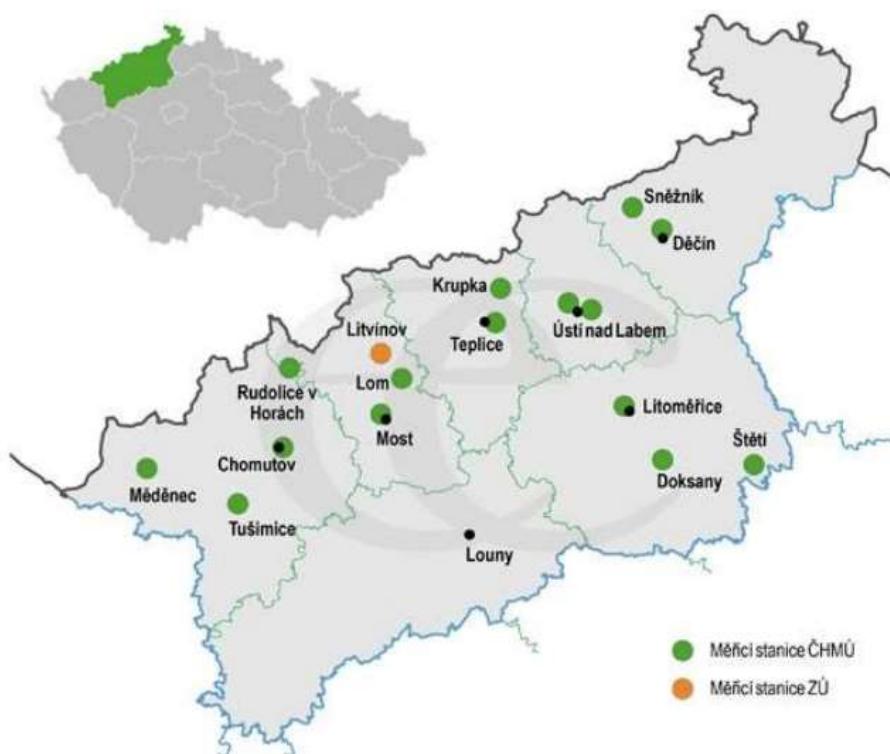
Zdroj: ČHMÚ

3. Vyhodnocení imisní situace

3.1. Informování o imisní situaci

Od roku 2014 rozšířilo ECM oblast monitoringu aktuálního stavu ovzduší z oblasti Mostecka, Teplicka a Chomutovska na celou oblast Ústeckého kraje. Na základě dohody s ČHMÚ získalo ECM přístup ke všem měřicím stanicím automatického imisního monitoringu Ústeckého kraje, jejichž provozovatelem je ČHMÚ. Kromě dat ČHMÚ jsou pro hodnocení aktuálního stavu ovzduší využívána i data Zdravotního ústavu se sídlem v Ústí nad Labem (ZÚ). Přehled imisních stanic, ze kterých jsou data ECM stahována a vyhodnocována je zobrazen na obrázku č. 6.

Obrázek 6: Přehled měřicích imisních stanic v Ústeckém kraji

Zdroj: Zpracovalo ECM

ECM provádí nepřetržité stahování dat, z něhož jsou automaticky generovány grafické výstupy pro webové stránky ECM. Grafy zobrazují aktuální hodinové koncentrace škodlivin v ovzduší a jejich vývoj za posledních 24 hodin. Kromě aktuálního přehledu je na webových stránkách ECM přístupné také vyhodnocení imisních dat za uplynulý měsíc pro imisní stanice AIM Most ČHMÚ, Litvínov ZÚ, AIM Lom ČHMÚ, AIM Krupka ČHMÚ a AIM Teplice ČHMÚ.

K informování veřejnosti o aktuální imisní situaci a nestandardních událostech v průmyslových podnicích s možným vlivem na stav ovzduší dochází prostřednictvím bezplatné linky 800 195 342 a webových stránek www.ecmost.cz. V případě překročení prahových hodnot v ovzduší a vyhlášení smogové situace jsou bezprostředně informováni zástupci OŽP v Litvínově, Mostě, Krupce a v Teplicích. V případě smogových situací informuje ECM veřejnost prostřednictvím Mobilního rozhlasu, služba je pro veřejnost zdarma.

ECM také zpracovává a umisťuje na webové stránky ECM zprávu o vyhodnocení imisní situace za uplynulý rok. Zprávy jsou přístupné veřejnosti na webu ECM v sekci Služby/Informace o kvalitě ovzduší a poskytují uživateli ucelený přehled o vývoji kvality ovzduší za období jednoho roku z vybrané lokality.

3.2. Dotazy a stížnosti

3.2.1 Dotazy na kvalitu ovzduší

Zodpovídání dotazů na aktuální stav ovzduší patří ke stěžejním činnostem ECM v rámci poradenské služby a poskytování informací o životním prostředí. Tuto službu využívají zejména pedagogové z mateřských a základních škol, maminky s dětmi na mateřské či rodičovské dovolené a občané se zdravotními problémy. V roce 2023 ECM zodpovědělo 884 dotazů. Vývoj počtu dotazů v letech 2000–2023 je uveden v příloze v grafu č. 1. Vývoj počtu dotazů v roce 2023 je uveden v příloze v grafu č. 2.

Nejvíce dotazů se týkalo tématu ovzduší. V přehledu tazatelů z řad veřejnosti je evidováno 74 % dotazů z Mostu, 16 % z Litvínova a 10 % z okolních měst a obcí.

3.2.2 Stížnosti

V roce 2023 nepřijalo ECM žádnou stížnost. Z celkového množství stížností, přijatých od roku 2000 (viz graf č. 3), byl nejvyšší počet zaznamenán v roce 2012 (38).

4. Ochrana ovzduší

4.1. Imisní limity dle zákona č. 369/2016 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 1: Imisní limity vyhlášené pro ochranu zdraví lidí a maximální počet jejich překročení

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Maximální počet překročení
SO ₂ – oxid siřičitý	1 hodina	350	24
	24 hodin	125	3
PM ₁₀ – prachové částice	24 hodin	50	35
	kalendářní rok	40	0
PM _{2,5} – prachové částice	kalendářní rok	20	0
NO ₂ – oxid dusičitý	1 hodina	200	18
	kalendářní rok	40	0
CO – oxid uhelnatý	maximální denní 8hodinový klouzavý průměr	10 000	0
benzen	kalendářní rok	5	0

Zdroj: Příloha č. 1 zákona č. 369/2016 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 2: Imisní limity pro troposférický ozon

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Maximální tolerovaný počet překročení
O ₃ – troposférický ozon	maximální denní 8hodinový klouzavý průměr*	120	25x v průměru za 3 roky

*Maximální denní osmihodinová průměrná koncentrace se stanoví posouzením osmihodinových klouzavých průměrů počítaných z hodinových údajů a aktualizovaných každou hodinu. Každý osmihodinový průměr je pípsán den, ve kterém končí, to jest první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 předešlého dne a 01:00 daného dne. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00 hodin.

Zdroj: Příloha č. 1 zákona č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 3: Imisní limity pro ochranu ekosystémů a vegetace

Znečišťující látka	Doba průměrování	Mez pro posuzování [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$]		Imisní limit [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$]
		Dolní LAT	Horní UAT	
SO ₂	rok a zimní období (1.10.-31.3.)	8	12	20
NO _x – oxid dusíku	kalendářní rok	19,5	24	30

Zdroj: Příloha č. 1 zákona č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

4.2 Smogová situace dle zákona č. 369/2016 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

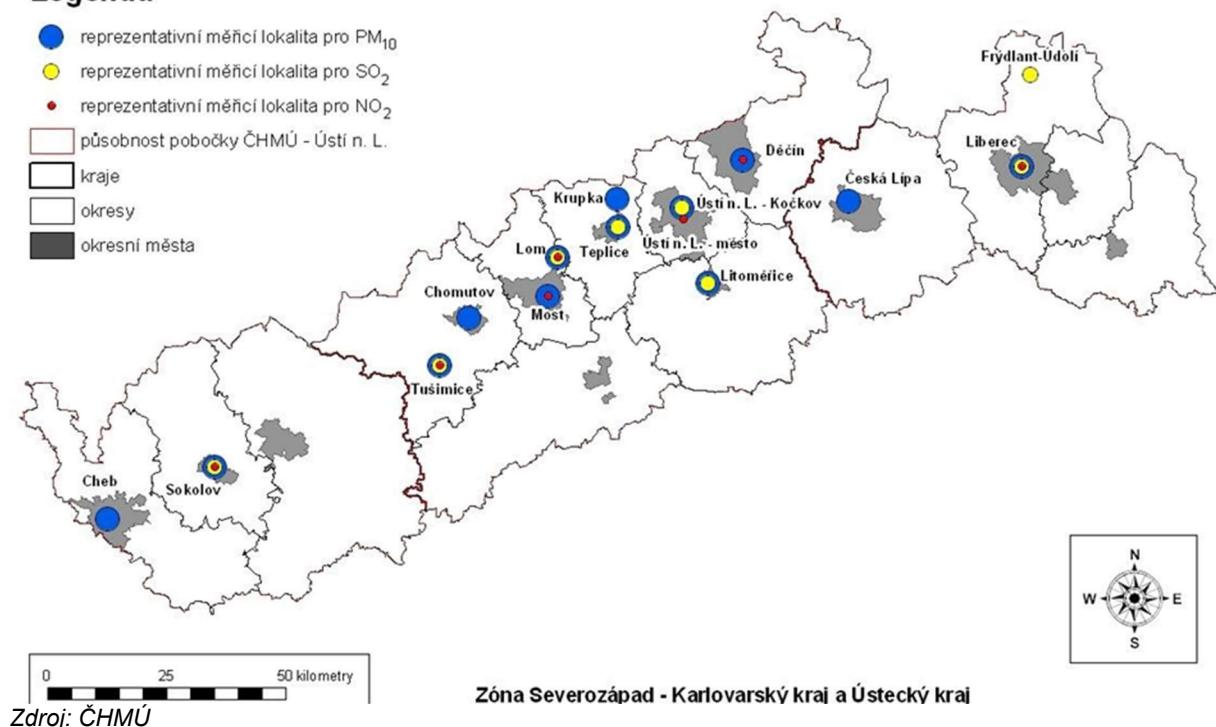
Zákon č. 369/2016 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů definuje v §10 smogovou situaci takto: *Smogová situace je stav mimořádně znečištěného ovzduší, kdy úroveň znečištění oxidem siřičitým, oxidem dusičitým, částicemi PM₁₀ nebo troposférickým ozónem překročí některou z prahových hodnot uvedených v příloze č. 6 k tomuto zákonu za podmínek uvedených v této příloze.*

Příloha č. 6 výše uvedeného zákona stanovuje informativní a regulační prahové hodnoty pro SO₂, NO_x a částice PM₁₀, a také informativní a varovnou prahovou hodnotu pro O₃, které jsou závazné pro vyhlašování a odvolávání smogové situace.

Obrázek 7: Seznam reprezentativních měřicích lokalit pro vyhlašování smogových situací

Legenda

- reprezentativní měřicí lokalita pro PM₁₀
- reprezentativní měřicí lokalita pro SO₂
- reprezentativní měřicí lokalita pro NO₂
- ◻ působnost pobočky ČHMÚ - Ústí n. L.
- ◻ kraje
- ◻ okresy
- ◼ okresní města

Tabulka 4: Reprezentativní stanice pro zónu Severozápad – Ústecký kraj

Znečišťující látka	Reprezentativní stanice
PM ₁₀	Chomutov, Lom, Krupka, Most, Teplice, Litoměřice, Ústí nad Labem – Kočkov, Děčín, Tušimice
SO ₂	Tušimice, Lom, Ústí nad Labem – Kočkov, Litoměřice, Teplice
NO ₂	Tušimice, Lom, Děčín, Most, Ústí nad Labem – město
O ₃	Tušimice, Rudolice v Horách, Most, Lom, Teplice, Litoměřice, Ústí nad Labem – Kočkov, Sněžník

Zdroj: ČHMÚ

Měřicí stanice AIM Lom ČHMÚ je reprezentativní stanicí pro vyhlášení smogových situací pro znečišťující látky: částice SO₂, PM₁₀, NO₂, a O₃.

4.2.1 Informativní, regulační a varovné prahové hodnoty pro znečišťující látky

Informativní, regulační a varovné prahové hodnoty pro znečišťující látky jsou považovány za překročené v případě, že alespoň na jedné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila.

Informativní prahová hodnota pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a částice PM₁₀

Informativní prahová hodnota pro oxid siřičitý odpovídá hodnotě jeho koncentrace o velikosti 250 µg.m⁻³ za dobu průměrování jedné hodiny, pro oxid dusičitý hodnotě jeho koncentrace o velikosti

200 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ za dobu průměrování jedné hodiny a pro částice PM₁₀ jejich hodnotě koncentrace o velikosti 100 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ za dobu průměrování dvanácti hodin.

Informativní prahová hodnota je považována za překročenou v případě, že alespoň na jedné měřicí lokalitě, není-li stanoveno jinak, reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila:

- a) hodinová průměrná koncentrace oxidu siřičitého hodnotu 250 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ ve třech po sobě následujících hodinách,
- b) hodinová průměrná koncentrace oxidu dusičitého hodnotu 200 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ ve třech po sobě následujících hodinách, nebo
- c) hodnota dvanáctihodinového klouzavého průměru hodinové koncentrace částic PM₁₀ hodnotu 100 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, a to alespoň na polovině měřicích lokalit reprezentativních pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km², nebo na dvou měřicích lokalitách, pokud jsou pro úroveň znečištění v oblasti reprezentativní právě dvě měřicí lokality, a zároveň se na základě vyhodnocení předpovědi meteorologických podmínek a imisní situace během následujících 24 hodin nepředpokládá pokles koncentrace pod informativní prahovou hodnotu.

Regulační prahové hodnoty pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a částice PM₁₀

Regulační prahová hodnota pro oxid siřičitý odpovídá hodnotě jeho koncentrace o velikosti 500 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ za dobu průměrování jedné hodiny, pro oxid dusičitý hodnotě jeho koncentrace o velikosti 400 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ za dobu průměrování jedné hodiny a pro částice PM₁₀ jejich hodnotě koncentrace o velikosti 150 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ za dobu průměrování dvanácti hodin.

Regulační prahová hodnota je považována za překročenou v případě, že alespoň na polovině měřicích lokalit reprezentativních pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km², nebo na dvou měřicích lokalitách, pokud jsou pro oblast reprezentativní právě dvě měřicí lokality, překročila:

- a) hodinová průměrná koncentrace oxidu siřičitého hodnotu 500 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ ve třech po sobě následujících hodinách,
- b) hodinová průměrná koncentrace oxidu dusičitého hodnotu 400 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ ve třech po sobě následujících hodinách, nebo
- c) hodnota dvanáctihodinového klouzavého průměru hodinové koncentrace částic PM₁₀ hodnotu 150 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, a zároveň se na základě vyhodnocení předpovědi meteorologických podmínek a imisní situace během následujících 24 hodin nepředpokládá pokles koncentrace pod regulační prahovou hodnotu.

V případě, že alespoň na jedné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila:

- a) hodinová průměrná koncentrace oxidu siřičitého hodnotu 500 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ ve třech po sobě následujících hodinách, nebo
- b) hodinová průměrná koncentrace oxidu dusičitého hodnotu 400 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ ve třech po sobě následujících hodinách se veřejnost o této skutečnosti informuje obdobně jako při překročení informativní prahové hodnoty.

Informativní a varovná prahová hodnota pro troposférický ozon

Informativní prahová hodnota pro troposférický ozon odpovídá hodnotě jeho koncentrace o velikosti 180 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ za dobu průměrování jedné hodiny.

Informativní prahová hodnota je považována za překročenou v případě, že alespoň na jedné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila hodinová koncentrace troposférického ozonu hodnotu 180 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

Varovná prahová hodnota pro troposférický ozon odpovídá hodnotě jeho koncentrace o velikosti 240 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ za dobu průměrování jedné hodiny.

Varovná prahová hodnota je považována za překročenou v případě, že alespoň na jedné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila hodinová koncentrace troposférického ozonu hodnotu 240 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

4.3 Ukončení smogové situace

Smogová situace je ukončená a regulace nebo varování se odvolá, pokud na žádné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² není naměřena koncentrace znečišťujících látek vyšší než příslušná prahová hodnota, přičemž tento stav trvá nepřetržitě alespoň 12 hodin a na základě meteorologické předpovědi není v průběhu následujících 24 hodin očekáváno opětovné překročení informativní, regulační nebo varovné prahové hodnoty**.

Časový interval 12 hodin se zkracuje až na 3 hodiny v případě, že meteorologické podmínky nelze označit jako podmiňující smogovou situaci a podle meteorologické předpovědi je v průběhu následujících 24 hodin téměř vyloučeno opětovné překročení informativní, regulační nebo varovné prahové hodnoty.

** Pozn.: podmínka, že „není v průběhu následujících 24 hodin očekáváno opětovné překročení prahové hodnoty“ je podle ČHMÚ a ve shodě s MŽP interpretována tak, že „na všech stanicích jsou ve výhledu 24 hodin očekávány koncentrace pod odpovídající prahovou hodnotou“.

5. Měřicí stanice AIM Lom (ČHMÚ)

Měřicí stanice AIM Lom ČHMÚ je umístěná v blízkosti obcí Lom a Mariánské Radčice. Na měřicí stanici jsou sledovány následující znečišťující látky:

- SO₂, NO₂, NO_x, NO, O₃, PM₁₀, PM_{2,5},
- rychlosť a směr větru.

Měřicí stanice se řadí mezi tzv. stanice pozadové. Pozadové stanice jsou stanice umístěné v nezatížených lokalitách a měří pozadí regionů, měst a průmyslových oblastí. Rozhodujícím kritériem pro pozadovou stanici je skutečnost, že stanice není přímo ovlivněna žádným zdrojem znečištění ovzduší. Přirozené imisní pozadí se v ovzduší vyskytuje nezávisle na lokálních antropogenních zdrojích. Poloměr reprezentativnosti stanice se zde liší podle typu oblasti:

- u stanic městských a předměstských: více než 1 - 1,5 km,
- u stanic venkovských: více než 5 až cca 60 km (v ČR se většinou pohybuje od 10 do 20 km).

Na webových stránkách ECM jsou průběžně zobrazovány aktuální hodinové koncentrace následujících znečišťujících látek v ovzduší včetně jejich vývoje za posledních 24 hodin: SO₂, NO₂, PM₁₀, PM_{2,5} a O₃. V tabulce č. 5 jsou uvedeny základní údaje o měřicí stanici v Lomu.

Obrázek 8: Umístění měřicí stanice AIM Lom ČHMÚ

Zdroj: Zpracovalo ECM

Tabulka 5: Charakteristika měřicí stanice AIM Lom ČHMÚ

Základní údaje	
Kód lokality:	ULOM
Název:	Lom
Stát:	Česká republika
Vlastník:	Český hydrometeorologický ústav
Kraj:	Ústecký
Okres:	Most
Obec (ZÚJ):	Mariánské Radčice
Klasifikace	
Zkratka:	B/R/IN-NCI
EOI – typ stanice:	pozadová
EOI – typ zóny:	venkovská
EOI – charakteristika zóny:	průmyslová; přírodní
EOI B/R – podkategorie:	příměstská
Adresa lokality (nepovinné)	
Správce lokality, adresa	
ČHMÚ - pob. Ústí n/Labem Pošt. příhrádka 2 40011 Ústí n/Labem	
Tel.: 472 706 057 E-mail: helena.placha@chmi.cz	
Zeměpisné souřadnice:	
Nadmořská výška:	265 m
Doplňující údaje	
Terén:	
Krajina:	trvalý travní porost, téměř bez zástavby
Reprezentativnost:	oblastní měřítko – městské nebo venkov (4–50 km)
Umístění	
Stanice je umístěna na otevřené ploše v podhůří Krušných hor. Velká louka ohraničená stromy bez zástavby a dopravy v nejbližším okolí. Topení v okolí: lokální vytápění – obec Lom (300 m SZ), Mariánské Radčice (JZ), Louka u Litvínova (Z) Významný zdroj znečištění: Lom Bílina (800 m směr 90–160°), rafinérie Záluží u Mostu (4 km JZ), elektrárna Ledvice (JV).	
Seznam měřicích programů:	
Kód	
ULOMA	Automatizovaný měřicí program
ULOMM	
ULOMX	Měření ultrafine particles
ULOM0	Měření těžkých kovů v PM10
Vznik a zánik měřicího místa:	
Datum vzniku: 31.10.2004	
Zdroj: ČHMÚ	

6. Vyhodnocení imisní situace za rok 2023

Pro vyhodnocení jednotlivých látek na imisní stanici AIM Lom ČHMÚ (SO_2 , NO_2 , O_3 , PM_{10} a $\text{PM}_{2,5}$) byly využity neverifikovaná data.

6.1 Oxid siřičitý – SO_2

Vývoj trendů koncentrací SO_2 je způsoben poklesem jeho emisí, v důsledku odsíření uhlíkých elektráren a změnou používaných paliv. Vliv na meziroční kolísání koncentrací mají rovněž v jednotlivých letech odlišné meteorologické podmínky.^[4]

6.1.1 Monitoring SO_2

Průměrné roční koncentrace SO_2 ze stanic AIM Lom ČHMÚ a Litvínov ZÚ jsou uvedeny v tabulce č. 6. V roce 2023 došlo na stanici Lom k poklesu průměrné roční koncentrace o $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, stejně tak k tomu došlo u stanice Litvínov, pokles byl o $0,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Maximální hodinová hodnota $142,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ byla na stanici Lom ČHMÚ dosažena dne 23.11. 2023 (v roce 2022 to bylo $300,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Denní imisní limit pro SO_2 nebyl v roce 2023 překročen, nejvyšší denní koncentrace byla $32,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a to 23. 11. 2023 (v roce 2022 byla maximální koncentrace $82,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Průměrné hodinové a denní koncentrace SO_2 jsou uvedeny v grafech č. 4 a 5.

Tabulka 6: Průměrné roční koncentrace SO_2 na měřicích stanicích v letech 2013–2023

SO_2 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Roky										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AIM Lom ČHMÚ	10,8	20,1	12,7	12,1	12,0	9,5	10,6	11,7	10,5	9,4	8,9
Litvínov ZÚ	8,9	10,9	18,1	12,6	6,00	_	7,9	8,7	10,4	8,1	7,4

Zdroj: Zpracovalo ECM

6.2. Oxidy dusíku, oxid dusičitý a oxid dusnatý – NO_x , NO_2 a NO

V průběhu deseti let dochází střídavě k nárůstům a poklesům průměrných ročních koncentrací oxidu dusíku.

6.2.1 Monitoring NO_x , NO_2 a NO

Na imisní stanici AIM Lom ČHMÚ a Litvínov ZÚ došlo v roce 2023 k poklesu průměrné roční koncentrace NO_2 (viz tabulka č. 7). Hodinová koncentrace nejvíše vystoupila dne 12. 9. 2023, kdy dosáhla hodnoty $66,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (v roce 2022– $51,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Nejvyšší denní koncentrace byla $31,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a to 1. 12. 2023 (v roce 2022 byla maximální koncentrace $37,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Průměrné hodinové a denní koncentrace oxidů dusíku jsou uvedeny v grafech č. 6 a 7.

Tabulka 7: Průměrné roční koncentrace NO_2 na měřicích stanicích v letech 2013–2023

NO_2 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Roky										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AIM Lom ČHMÚ	14,8	19,2	12,8	12,6	13,2	12,8	11,4	10,8	12,1	10,9	9,4
Litvínov ZÚ	2,7	2,9	2,8	10,2	20	_	16,2	20,9	28,4	21	20

Zdroj: Zpracovalo ECM

6.3. Troposférický (přízemní ozon) – O₃

Roční chod průměrných měsíčních koncentrací O₃ (maximální 8hodinový klouzavý průměr za daný měsíc) je charakterizován nárůstem koncentrací v jarních a letních měsících z důvodu příznivých meteorologických podmínek pro vznik O₃, jako je vysoká intenzita slunečního záření, vysoké teploty a nízká vlhkost vzduchu. Nejvyšší maximální 8hodinové klouzavé průměry jsou zaznamenávány na venkovských lokalitách, na kterých rovněž dochází nejčastěji k překročení hodnoty imisního limitu.

6.3.1 Monitoring O₃

V roce 2023 došlo k zvýšení průměrné roční koncentrace u obou měřicích stanic oproti roku 2022. V tabulce č. 7 jsou uvedeny průměrné roční koncentrace O₃ na měřicích stanicích v AIM Lom ČHMÚ a Litvínov ZÚ.

Tabulka 7: Průměrné roční koncentrace O₃ na měřicích stanicích v letech 2013-2023

O ₃ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Roky										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AIM Lom ČHMÚ	48,1	24,7	51,5	46,6	50,2	55,2	55,5	48,5	39	46,9	52,3
Litvínov ZÚ	30	22,4	30	38,7	—	—	42,8	42,9	48	53,7	55,6

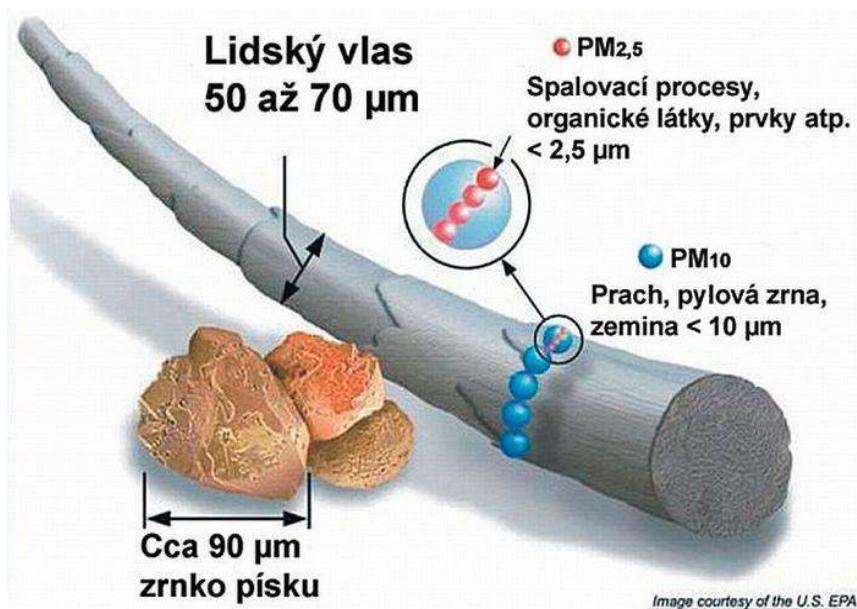
Zdroj: Zpracovalo ECM

Hodinové maximum 185,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ bylo dosaženo 12.9.2023. Oproti roku 2022 došlo k zvýšení, a to o 20,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Cílový imisní limit pro O₃ je stanoven na 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ v 8hodinovém klouzavém průměru (viz tabulka č. 2). Tento imisní limit byl v roce 2023 na stanici AIM Lom ČHMÚ překročen 15x. Legislativa připouští na daném místě (měřicí stanici) nejvíce 25 překročení hodnoty imisního limitu maximální denní 8hodinové koncentrace O₃ v průměru za tři roky; při vyšším počtu je imisní limit považován za překročený. V trojletí 2021–2023 nebyl imisní limit O₃ na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ překročen.

Roční chod maximálních denních 8hodinových koncentrací O₃ (průměr pro daný typ stanice) je charakterizován nárůstem a výskytem zvýšených koncentrací v jarních a letních měsících. Důvodem jsou příznivé podmínky pro vznik O₃, jako je vysoká intenzita slunečního záření, vysoké teploty a nízká vlhkost vzduchu (viz příloha grafy č. 8 a 9). V průběhu roku 2023 byla na území Ústeckého kraje vyhlášena jedna smogová situace, která trvala 16 hodin.

6.4. Částice PM₁₀ a PM_{2,5}

Zkratka PM je odvozena z anglického "particulate matter" a označuje mikročástice o velikosti několika mikrometrů (μm). Částice mají označení podle velikosti (viz obrázek č. 9). U zkratky PM se setkáváme s indexy 10, 2,5 a 1. Indexy značí velikost částic. Částice, které projdou velikostně-selektivním vstupním filtrem vykazujícím pro aerodynamický průměr 10 μm odlučovací účinnost 50 %, se označují PM₁₀, částice, které projdou velikostně-selektivním vstupním filtrem vykazujícím pro aerodynamický průměr 2,5 μm odlučovací účinnost 50 %, se označují PM_{2,5}.

Obrázek 9: Polétavý prach PM₁₀, PM_{2,5}

Zdroj: <http://www.cistenebe.cz/index.php/slovnicek-pojmu/13-poletavy-prach-pm10-pm25-pm10>

Koncentrace částic PM₁₀, podobně jako dalších látek znečišťujících ovzduší, významně poklesly v 90. letech minulého století. Důvodem bylo výrazné snížení emisí TZL a prekurzorů částic (SO₂, NO_x, NH₃ a VOC) v letech 1990–2001 v důsledku legislativních změn, restrukturalizace hospodářství a modernizace nebo ukončení provozů zdrojů. V posledních pěti letech průměrné koncentrace suspendovaných částic klesají.^[3]

Koncentrace částic PM₁₀ vykazují zřetelný roční chod s nejvyššími koncentracemi v chladných měsících roku. Vyšší koncentrace částic PM₁₀ v ovzduší během chladného období roku souvisejí jak s vyššími hodnotami emisí částic ze sezónních tepelných zdrojů, tak i se zhoršenými rozptylovými podmínkami, které se obvykle častěji vyskytují v zimních měsících.^[3]

6.4.1 Monitoring PM₁₀

V roce 2023 došlo k snížení průměrné roční koncentrace PM₁₀, a to u obou stanic (viz tabulka č. 8). U stanice Litvínov ZÚ však půl roku nedocházelo k měření částic PM₁₀, proto jsou data pro tuto stanici irrelevantní. Roční imisní limit 40 µg/m³ pro ochranu zdraví nebyl překročen.

Tabulka 8: Průměrné roční koncentrace PM₁₀ na měřicích stanicích v letech 2013-2023

PM ₁₀ (µg/m ³)	Roky										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AIM Lom ČHMÚ	30,0	28,6	26,4	27,5	28,4	32,7	26,2	24,4	25,0	26,4	23,0
Litvínov ZÚ	23,2	25,5	17,5	17,7	16,6	_	18,6	15,7	17,0	17,5	13,1

Zdroj: Zpracovalo ECM

Nejvyšší 24hodinový průměr a současně překročení denního imisního limitu PM₁₀ 50 µm/m³ na stanici AIM Lom ČHMÚ bylo dosaženo dne 6.12.2023, a to koncentrací ve výši 95,9 µg/m³ (v roce 2022 -138,3 µg/m³).

Maximální hodinová hodnota v roce 2023 byla dosažena dne 2.3. ve výši 257,5 µg/m³ (v roce 2022-242 µg/m³). Vývoj průměrných hodinových a denních koncentrací PM₁₀ za rok 2023 je zaznamenán v grafech č. 10 a 11.

7. Smogové situace v Ústeckém kraji v roce 2023

V roce 2023 byla na území Ústeckého kraje vyhlášena jedna smogová situace pro O₃ dne 12.9.2023 a trvala 16 hodin.

7.1 Doporučení obyvatelům při vyhlášení smogové situace

Doporučení obyvatelům při vyhlášení smogové situace vydává ČHMÚ na svých webových stránkách www.chmi.cz. Od roku 2013 je nově zprovozněn Systém integrované výstražné služby (SIVS) v podobě mapy meteorologických výstrah – pro počasí, vodu a ovzduší zde: <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/om/sivs/sivs.html>. V následujícím přehledu jsou uvedena stručná doporučení při překročení informativních a regulačních prahových hodnot od ČHMÚ na příkladu překročení koncentrací částic PM₁₀.

7.1.1 Doporučení při překročení informativních / regulačních prahových hodnot

Informace pro veřejnost: Osobám s chronickými dýchacími potížemi, srdečním onemocněním, starším lidem a malým dětem se při překročení informativní prahové hodnoty – např. 24hodinového klouzavého průměru částic PM₁₀ 100 µg/m³ (při překročení regulační prahové hodnoty – např. 24hodinového klouzavého průměru částic PM₁₀ 150 µg/m³) – doporučuje zdržet se při pobytu pod širým nebem zvýšené fyzické zátěže spojené se zvýšenou frekvencí dýchání. U dospělých osob bez zdravotních potíží nejsou nutná žádná omezení.

Podrobné aktuální informace o kvalitě ovzduší jsou k dispozici na internetových stránkách ČHMÚ www.chmi.cz.

7.1.2 Doporučení SZÚ pro citlivé skupiny obyvatel

Před vznikem smogové situace doporučuje Státní zdravotní ústav (SZÚ) obyvatelům posílení imunity vlastního organismu pomocí přísunu vitamínu C, E, A, dostatku spánku a eliminace stresů a vhodné kompenzace psychické a fyzické zátěže. Při vzniku smogové situace by měli občané žijící a podnikající v zasažené lokalitě omezit množství vypouštěných škodlivin do ovzduší.

Doporučení jsou určena především citlivým skupinám obyvatel, pro které může mít delší trvání smogu nepříznivé účinky na zdraví. Citlivou skupinou jsou děti, včetně kojenců a vyvíjejícího se plodu, tedy těhotných žen. Dále sem patří starší lidé a osoby s chronickým onemocněním dýchacího ústrojí (astma, chronická obstrukční choroba plic) a oběhového ústrojí a také lidé jinak oslabení (např. kombinací stresu, kouření, nevhodné výživy, lidé v rekonvalescenci, s oslabenou imunitou apod.).^[4]

8. Vyhodnocení kvality ovzduší v Lomu

8.1 Index kvality ovzduší

Od roku 2020 zavedl ČHMÚ nový typ indexu kvality ovzduší na základě poptávky veřejnosti po srozumitelných a jasných informací.

Index kvality ovzduší (IKO) podává souhrnnou informaci o kvalitě ovzduší na konkrétní měřicí stanici. IKO byl navržen Úsekem kvality ovzduší ČHMÚ ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem (SZÚ). Výpočet IKO je založen na vyhodnocení 3hodinových klouzavých koncentrací oxidu siřičitého (SO₂), oxidu dusičitého (NO₂) a suspendovaných částic (PM₁₀) současně. V letním období (1. 4. – 30. 9.) se navíc hodnotí také 3hodinové klouzavé koncentrace přízemního ozonu (O₃). Aktuální hodnoty IKO jsou dostupné na internetových stránkách ČHMÚ, spolu s konkrétními radami a doporučeními SZÚ k zajištění ochrany lidského zdraví.

Tabulka 9: Indexy kvality ovzduší dle ČHMÚ

Stupeň	Rozmezí indexu	Kvalita ovzduší	
1A	$\geq 0,00$ a $< 0,34$	velmi dobrá až dobrá	
1B	$\geq 0,34$ a $< 0,67$		
2A	$\geq 0,67$ a $< 1,00$	přijatelná	
2B	$\geq 1,00$ a $< 1,50$		
3A	$\geq 1,50$ a $< 2,00$	zhoršená až špatná	
3B	$\geq 2,00$		
Veličina se na uvedené stanici neměří, index nestanoven			
Neúplná data			

Zdroj: https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/actual_3hour_data_CZ.html

8.2 Souhrn průměrných ročních hodnot

V tabulce č. 10 je uveden přehled průměrných ročních hodnot vybraných sledovaných znečišťujících látek na měřicích stanici AIM Lom ČHMÚ v období 2013–2023.

V roce 2023 došlo oproti roku 2022 ke snížení průměrných ročních koncentrací u polutantů SO₂, NO₂ a PM₁₀. Ke zvýšení průměrných ročních koncentrací došlo naopak u O₃. Srovnání koncentrací dokládá v příloze graf č. 12.

Tabulka 10: Souhrn průměrných ročních hodnot polutantů od roku 2013–2023 na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ

$\mu\text{g}/\text{m}^3$	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SO ₂	10,8	20,1	12,7	12,1	12	9	10,6	11,7	10,5	9,4	8,9
NO ₂	14,8	19,2	12,8	12,6	13,2	12,8	11,4	10,8	12,1	10,9	9,4
O ₃	48,1	24,7	51,5	46,6	50,2	55,2	55,5	48,5	39	46,9	52,3
PM ₁₀	30	28,6	26,4	27,5	28,4	32,7	26,2	24,4	25	26,4	23

Zdroj: Zpracovalo ECM

8.3 Počet překročení PM₁₀ na vybraných místech

Hodnota imisního limitu pro průměrnou 24hodinovou koncentraci částic PM₁₀ je 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Legislativa připouští na daném místě (měřicí stanici) maximálně 35 překročení 24hodinové koncentrace (denního průměru) za rok; při vyšším počtu je imisní limit považován za překročený.

Tabulka č. 11 porovnává počty překročení 24hodinových koncentrací (denního průměru) částic PM₁₀ za rok na vybraných měřicích stanicích imisního monitoringu: AIM Lom ČHMÚ a AIM Most ČHMÚ.

Údaje o počtu překročení denních průměrných koncentrací části PM₁₀ byly použity z tabelárních ročenek ČHMÚ za období 2013–2022. Pro rok 2023 byly použity neverifikovaná data z měřicích stanic AIM Most ČHMÚ, AIM Lom ČHMÚ.

Tabulka 11: Překročení denního imisního limitu u PM₁₀ nad 50 µg/m³ u vybraných stanic v letech 2013–2023

Roky	Litvínov ZÚ	AIM Lom ČHMÚ	AIM Most ČHMÚ
	počet překročení denního imisního limitu (50 ug/m ³)		
2013	9	39	48
2014	1	66	64
2015	2	26	25
2016	0	37	26
2017	0	44	34
2018	0	62	53
2019	6	29	18
2020	0	21	10
2021	2	23	16
2022	0	21	11
2023	0	19	6

Zdroj: Zpracovalo ECM na základě dat ČHMÚ a ZÚ Ústí nad Labem

Z tabulky č. 12 je zřejmé, že nejvyššího počtu překročení na stanici AIM Lom ČHMÚ bylo dosaženo v roce 2014 (66). Naopak nejnižšího počtu překročení bylo dosaženo v roce 2023 s počtem 19 překročení.

V příloze v grafu č. 13 jsou zobrazeny počty překročení dle tabelárního přehledu (tabulka č. 11) u vybraných stanic v období 2013–2023.

9. Závěr

Z imisních dat jednotlivých znečišťujících látek zpracovaných do grafů, tabulek, map je možné provést následující hodnocení stavu ovzduší v roce 2023 v porovnání s rokem předcházejícím (2022).

Částice PM₁₀

- Roční imisní limit částic PM₁₀ ve výši 40 µg/m³ nebyl v Lomu překročen.
- Denní imisní limit (průměr 24hodinové koncentrace) ve výši 50 µg/m³ byl překročen 19x, s nejvyšší dosaženou koncentrací 6.12.2023 ve výši 95,9 µg/m³.
- Maximální povolený počet překročení hodnoty denního imisního limitu PM₁₀ (35) nebyl překročen.

Komentář:

Pro průměrnou roční koncentraci částic PM₁₀ v ovzduší v Lomu byl rok 2023 nejlepším rokem za posledních deset let. Počet překročení 24hodinové koncentrace (denního průměru) za rok 35 nebyl překročen, došlo k jeho podstatnému snížení oproti roku 2018.

Maximální hodinová hodnota v roce 2023 byla dosažena dne 2.3. ve výši 257,5 µg/m³ (v roce 2022–242,0 µg/m³).

V roce 2023 nebyla vyhlášena žádná smogová situace pro Ústecký kraj pro PM₁₀. AIM Lom ČHMÚ je jednou ze stanic, které patří mezi reprezentativní stanice pro vyhlašování smogové situace pro PM₁₀.

NO₂

- Roční imisní limit částic NO₂ ve výši 40 µg/m³ nebyl v Lomu překročen.
- Hodinový imisní limit částic NO₂ ve výši 200 µg/m³ nebyl v Lomu překročen.

Komentář:

Na imisní stanici AIM Lom ČHMÚ byla v roce 2023 naměřena nejnižší roční průměrná koncentrace NO₂.

Hodinová koncentrace nejvýše vystoupila dne 12. 9. 2023, kdy dosáhla hodnoty 66,8 µg/m³. Ve srovnání s rokem 2022 došlo k zvýšení, neboť max. hodnota hodinové koncentrace byla 51,9 µg/m³.

SO₂

- Hodnota denního imisního limitu pro SO₂ je 125 µg/m³, maximální přípustné překročení jsou 3 za rok, tento imisní limit nebyl překročen.

Komentář:

Maximální hodinová hodnota 142,7 µg/m³ byla na stanici Lom ČHMÚ dosažena dne 23.11. 2023 (v roce 2022 to bylo 300,8 µg/m³). Nejvyšší denní koncentrace byla 32,5 µg/m³ a to 23. 11. 2023 (v roce 2022 byla maximální koncentrace 82,5 µg/m³).

O₃

- Imisní limit pro maximální denní 8hodinovou průměrnou koncentraci O₃ (120 µg/m³) byl překročen 15x.

Komentář:

Hodinové maximum 185,5 µg/m³ bylo v roce 2023 dosaženo dne 12.9., oproti roku 2022 došlo k jeho zvýšení, a to o 20,4 µg/m³. V roce 2023 nebyla hodnota přesahující 180 µg/m³ naměřena. Rok 2023 však vykazuje zvýšení průměrné roční koncentrace o 5,4 µg/m³ na 52,3 µg/m³. Na území Ústeckého kraje byla v roce 2023 vyhlášena jedna smogová situace, která trvala 16 hodin. AIM Lom ČHMÚ je jednou ze stanic, které patří mezi reprezentativní stanice pro vyhlašování smogové situace pro O₃.

10. Zdroje

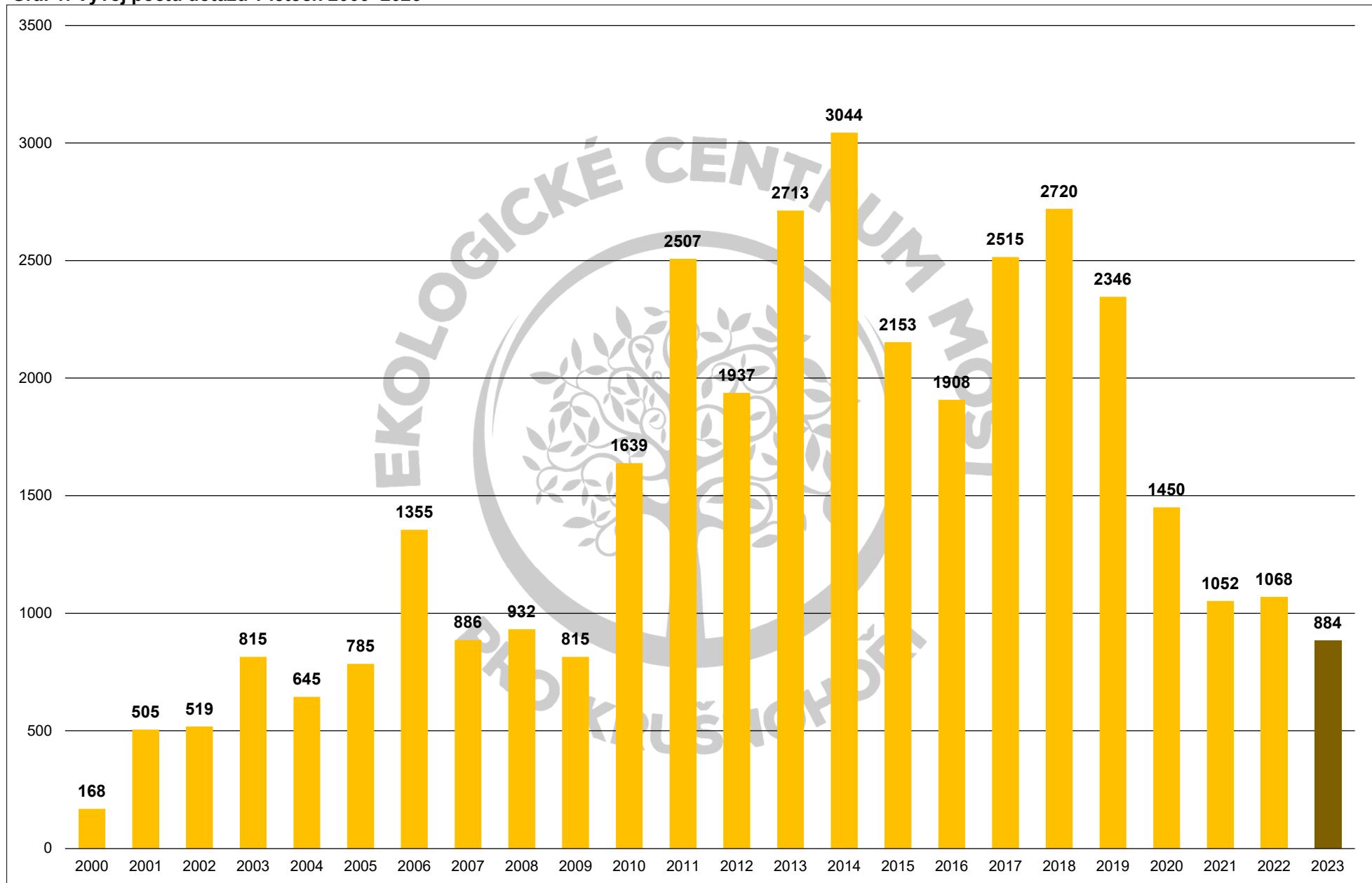
- [1] Salaš, P. (ed). Rostliny v podmírkách měnícího se klimatu. Lednice 20.- 21. 10. 2011, Úroda, vědecká příloha, 2011, s. 716–725, ISSN 0139-6013.
- [2] Ministerstvo Životního prostředí, OZKO 2010. SDĚLENÍ odboru ochrany ovzduší MŽP o hodnocení kvality ovzduší – vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší na základě dat za rok 2010. Vystaveno 04.01.2012 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z:
[www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/vymezeni_oblasti/\\$FILE/OOO-OZKO_2010-20120328.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/vymezeni_oblasti/$FILE/OOO-OZKO_2010-20120328.pdf).
- [3] Český hydrometeorologický ústav – úsek ochrany čistoty ovzduší. ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2012 [online]. 2012 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z:
<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/groc/gr12cz/kap21.html>.
- [4] Český hydrometeorologický ústav. Kvalita ovzduší a rozptylové podmínky v ČR v listopadu 2015 [online]. Vystaveno [cit. 2015-01-04]. Dostupné z:
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/mes_zpravy/LISTOPAD_2015.pdf
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/tiskove_zpravy/2020/KO_rocni_predbezna_zprava_2019.pdf
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/18groc/gr18cz/VII.nadLV_CHMU2018.pdf
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/18groc/gr18cz/VII.nadLV_CHMU2018.pdf
- Příloha č. 1 zákona č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
- Příloha č. 1 zákona č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
- Příloha č. 1 zákona č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/smog/SVRS_pravidla-fungovani.pdf
www.mapy.cz
<http://www.cistenebe.cz/index.php/slovnicek-pojmu/13-poletavy-prach-pm10-pm25-pm10>
- Imisní limity dle zákona č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 369/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/ozko_CZ.html
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/tiskove_zpravy/2020/KO_rocni_predbezna_zprava_2019.pdf
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/tab roc/2019_enh/index_CZ.html
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/mes_zpravy/Rocni_zprava_2017.pdf
- Český hydrometeorologický ústav
Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem

11. Seznam zkratek

- AIM** – automatizovaný imisní monitoring
- ČEZ** – České energetické závody
- ČHMÚ** – Český hydrometeorologický ústav
- ECM** – Ekologické centrum Most pro Krušnohoří
- MŽP** – Ministerstvo životního prostředí
- OZKO** – Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší
- PAH** – polycyklické aromatické uhlovodíky (Polycyclic Aromatic Hydrocarbons)
- PM₁₀** – frakce prašného aerosolu <10 µm
- PM_{2,5}** – frakce prašného aerosolu <2,5 µm
- ppm** – jedna část z milionu (parts per million)
- SIVS** – Systém integrované výstražné služby
- SPM** – suma prašných částic (Solid Particulate Matters)
- SZÚ** – Státní zdravotní ústav
- VÚHU a.s.** – Výzkumný ústav pro hnědé uhlí a.s.
- ZÚ** – Zdravotní ústav

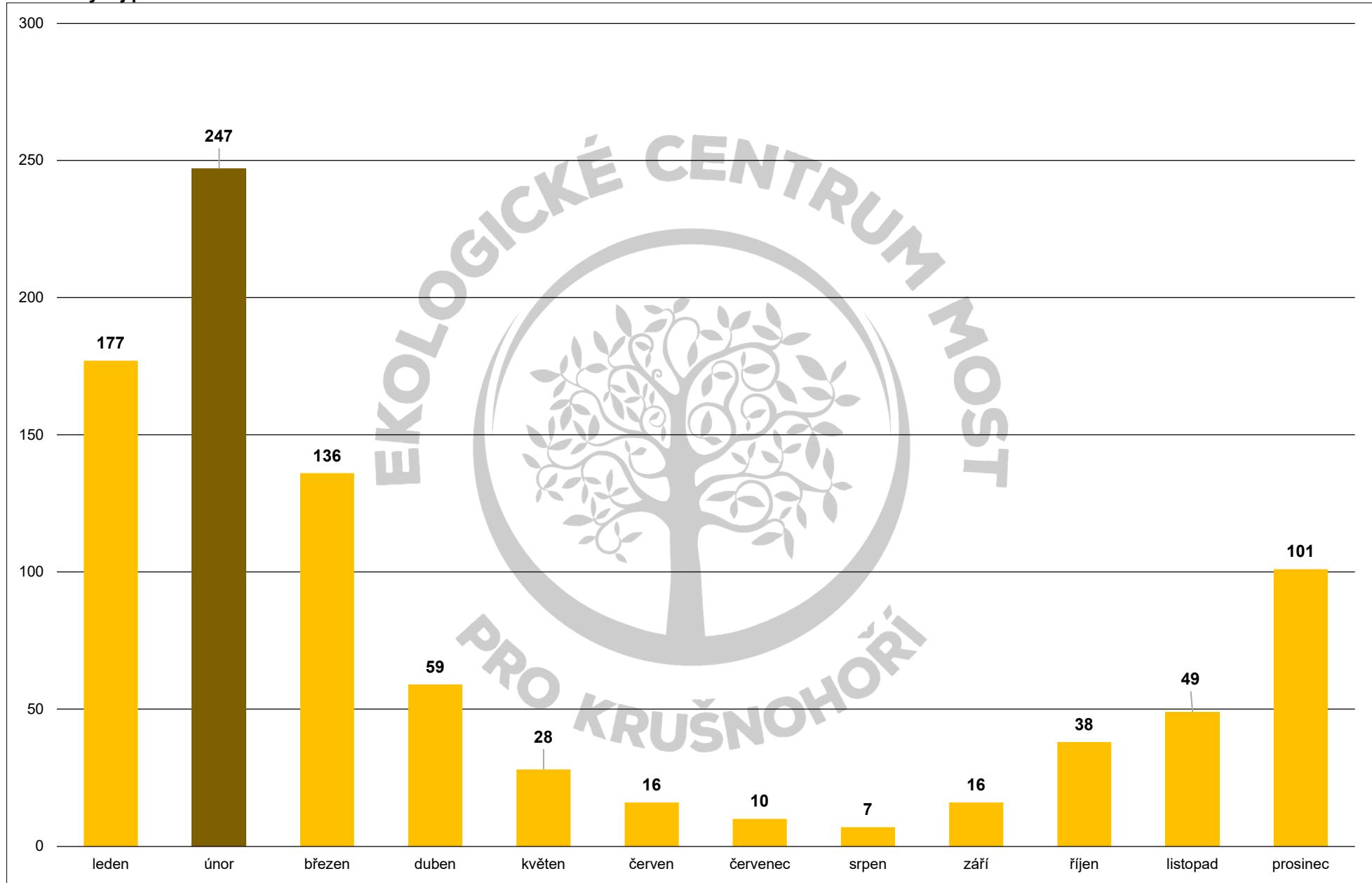
12. Přílohy

Graf 1: Vývoj počtu dotazů v letech 2000–2023

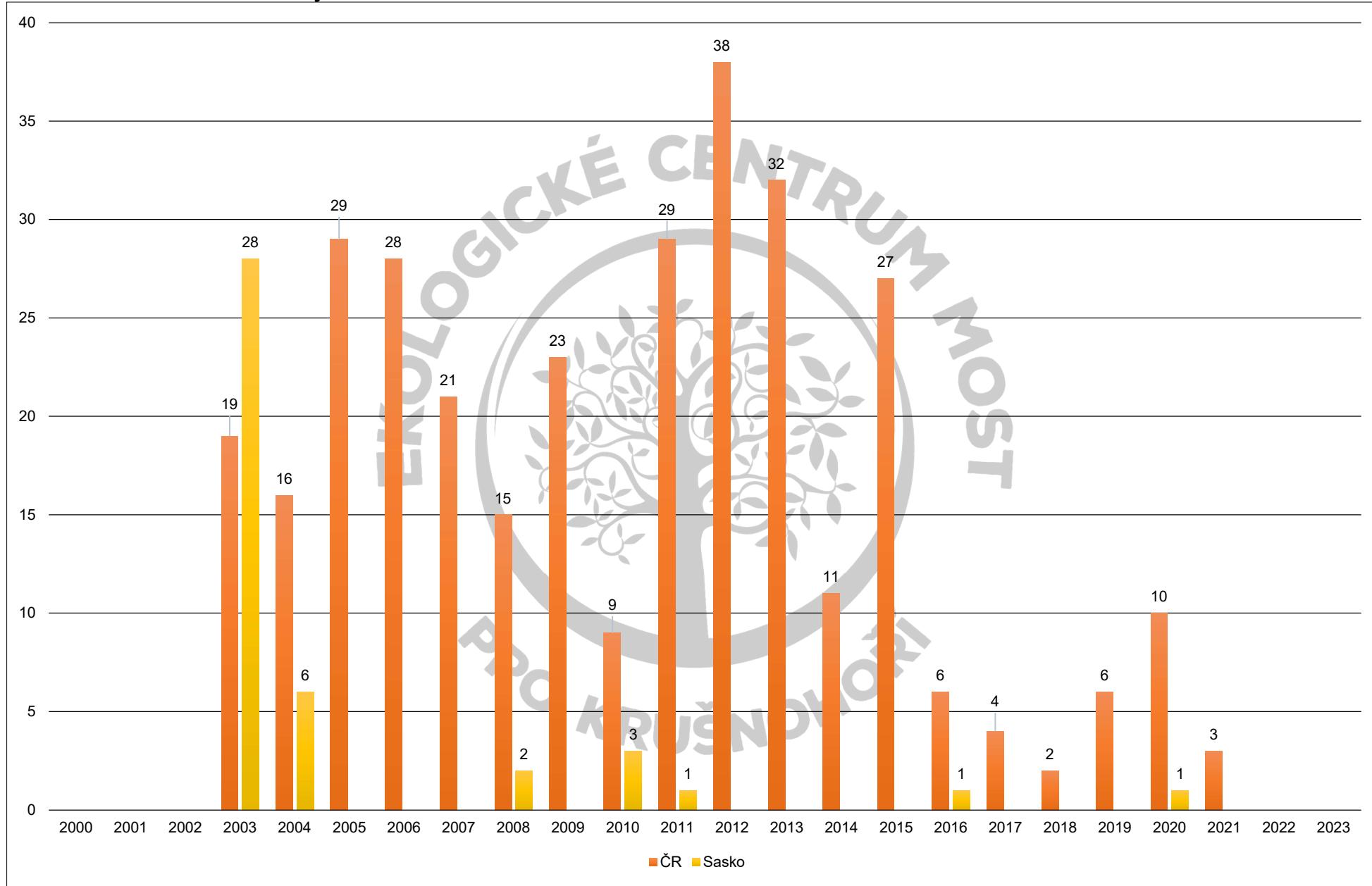
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 2: Vývoj počtu dotazů v roce 2023

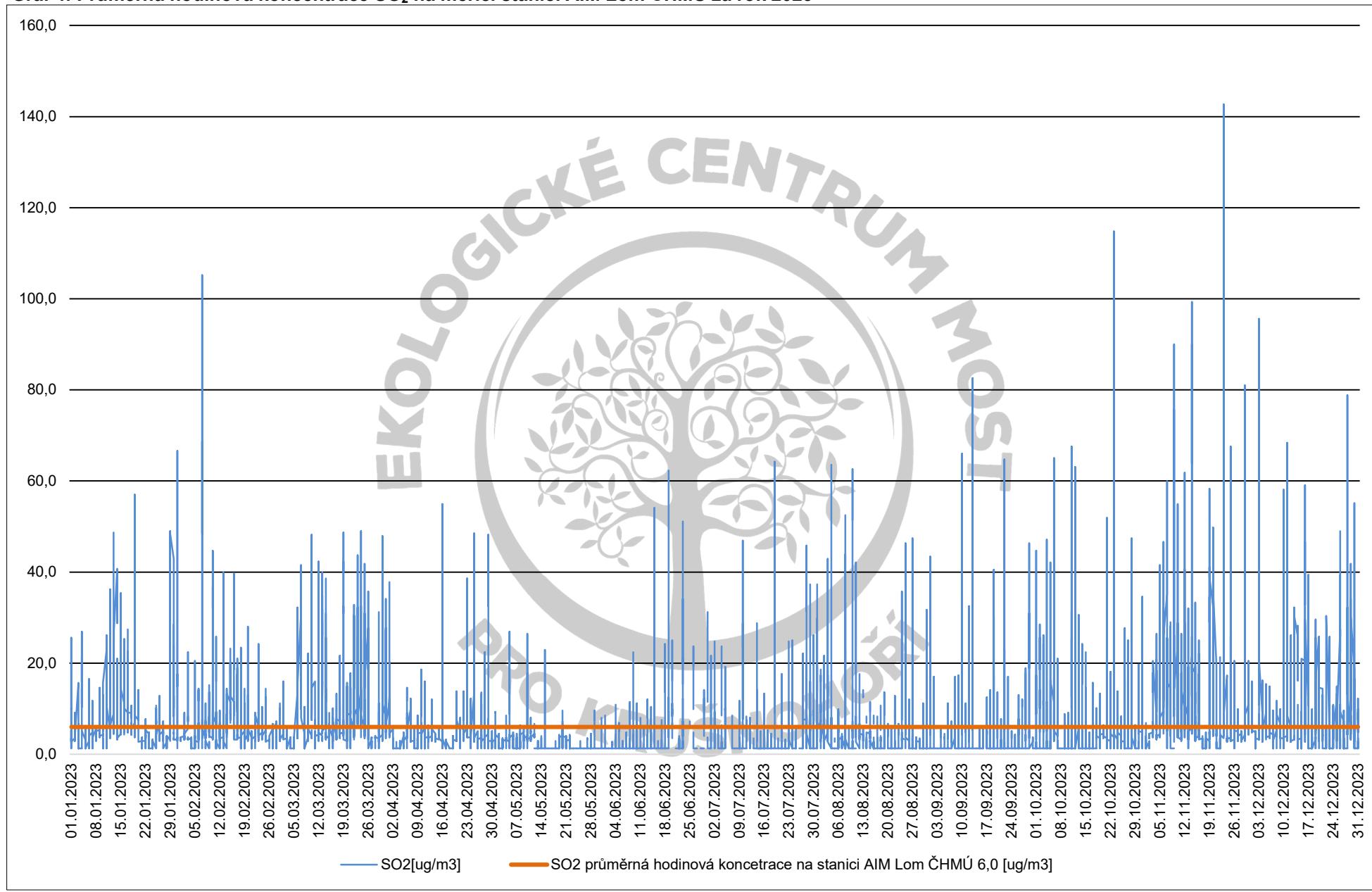
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 3: Přehled stížností evidovaných v ECM v letech 2000–2023

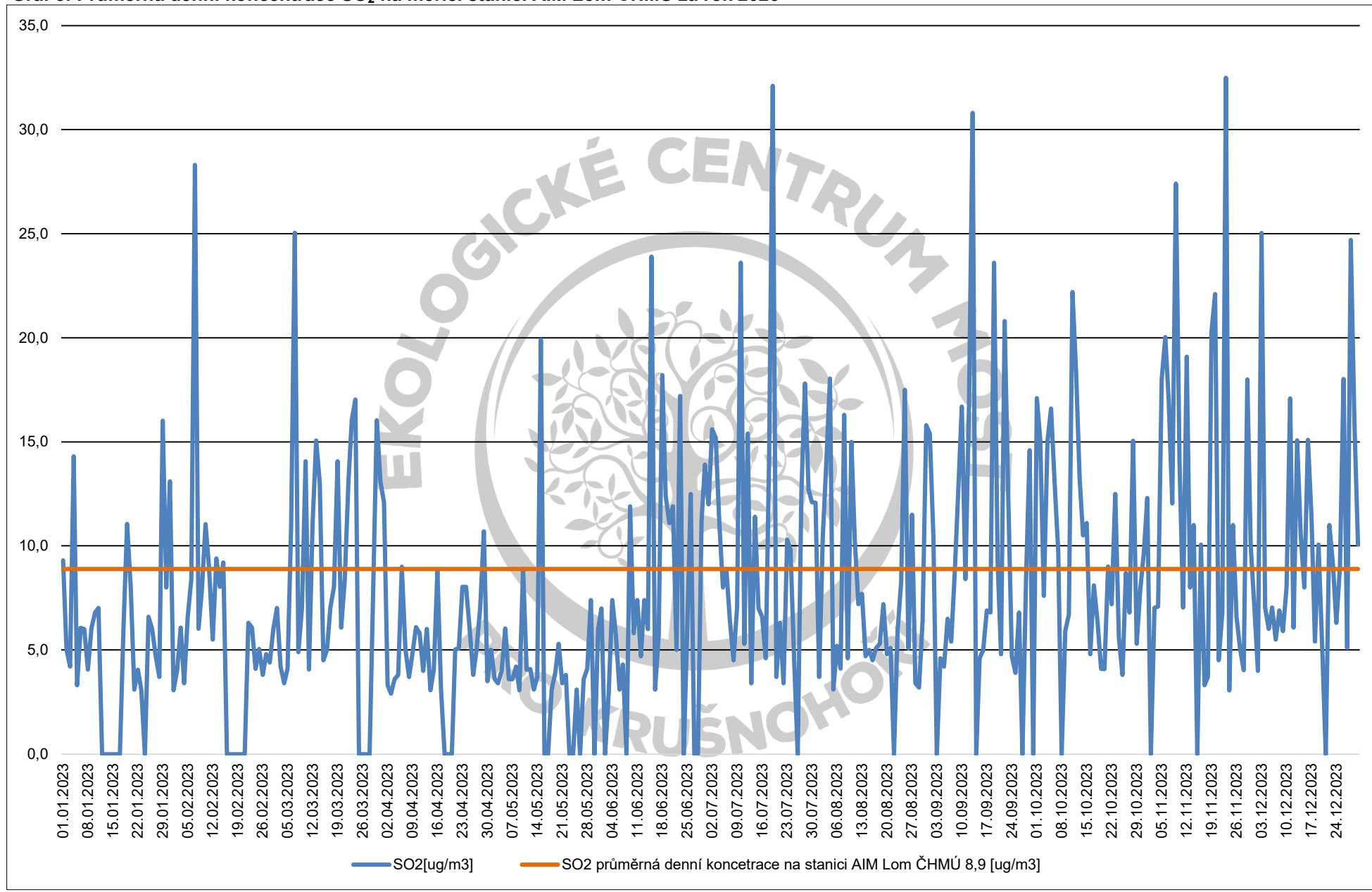
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 4: Průměrná hodinová koncentrace SO₂ na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ za rok 2023

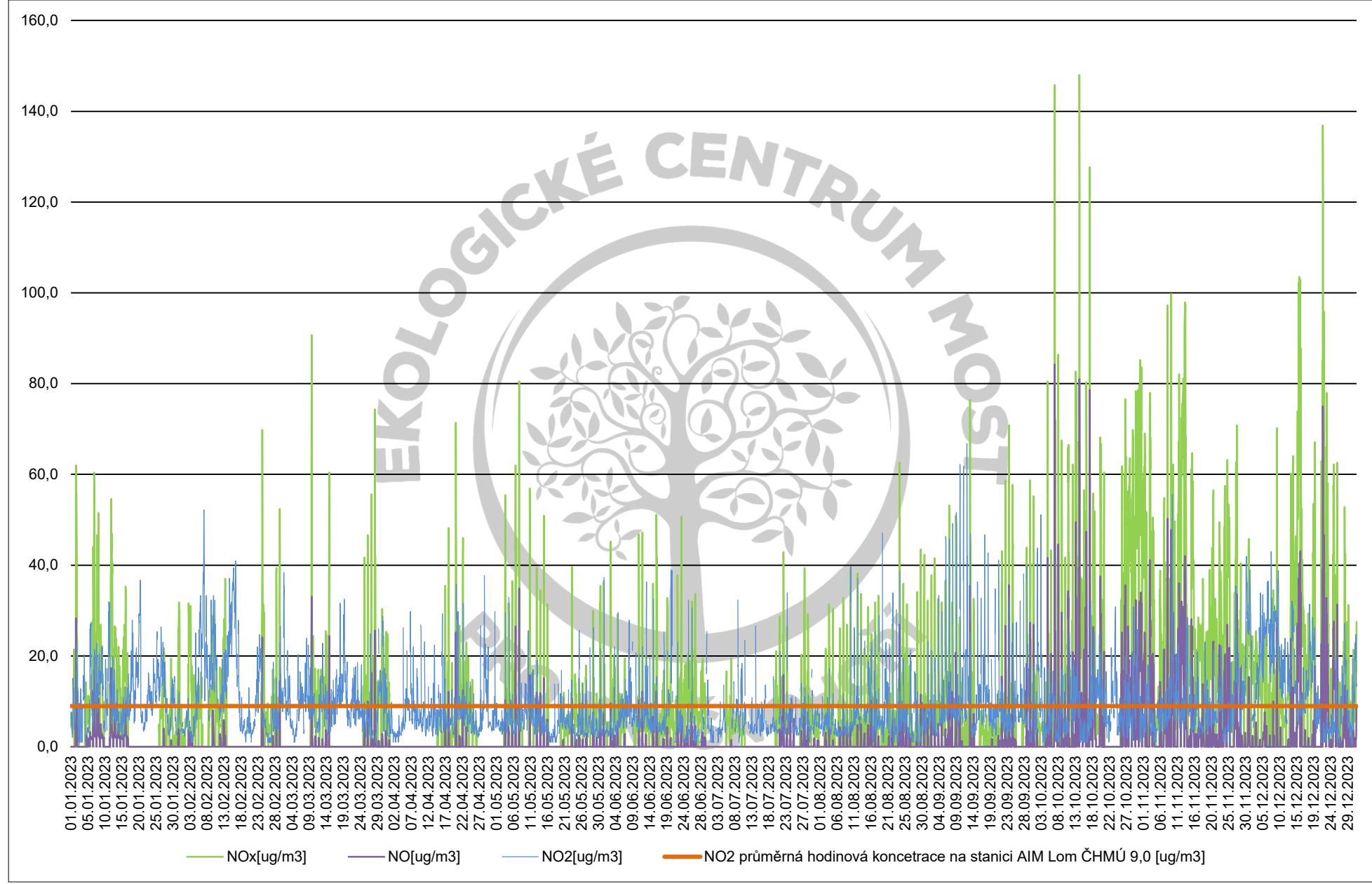
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 5: Průměrná denní koncentrace SO₂ na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ za rok 2023

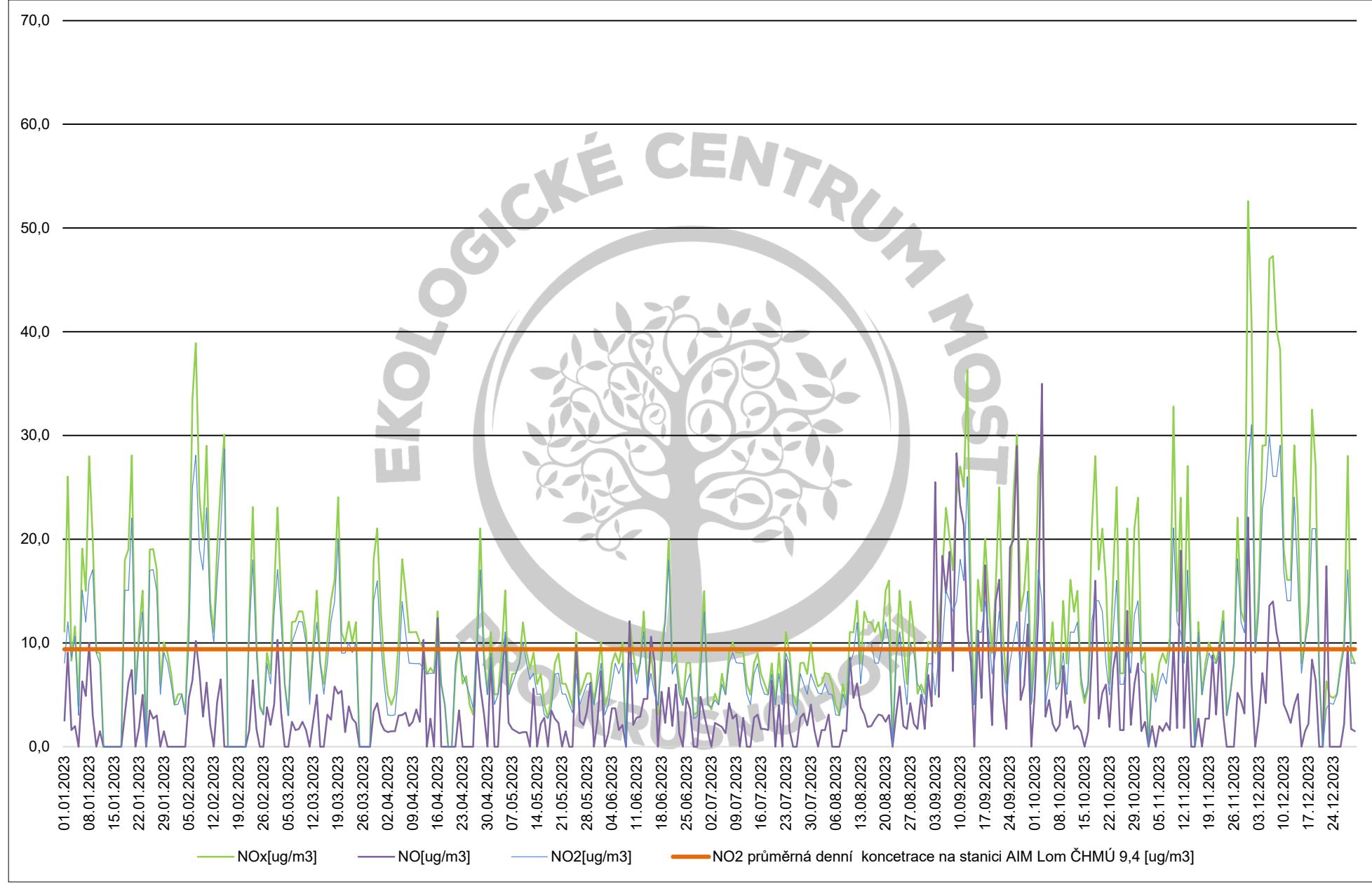
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 6: Průměrné hodinové koncentrace NO_x, NO₂ a NO na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ za rok 2023

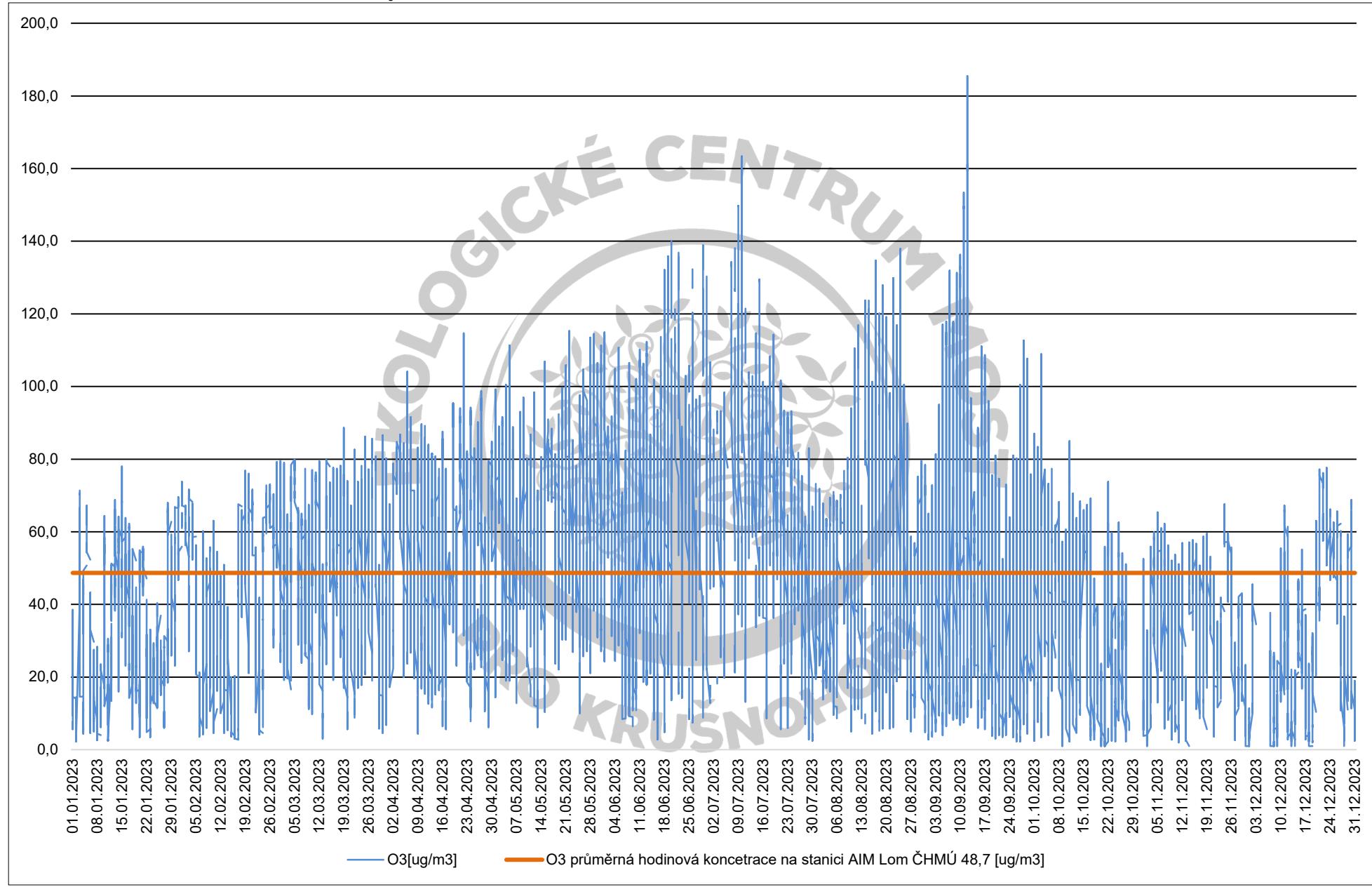
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 7: Průměrné denní koncentrace NO_x, NO₂ a NO na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ za rok 2023

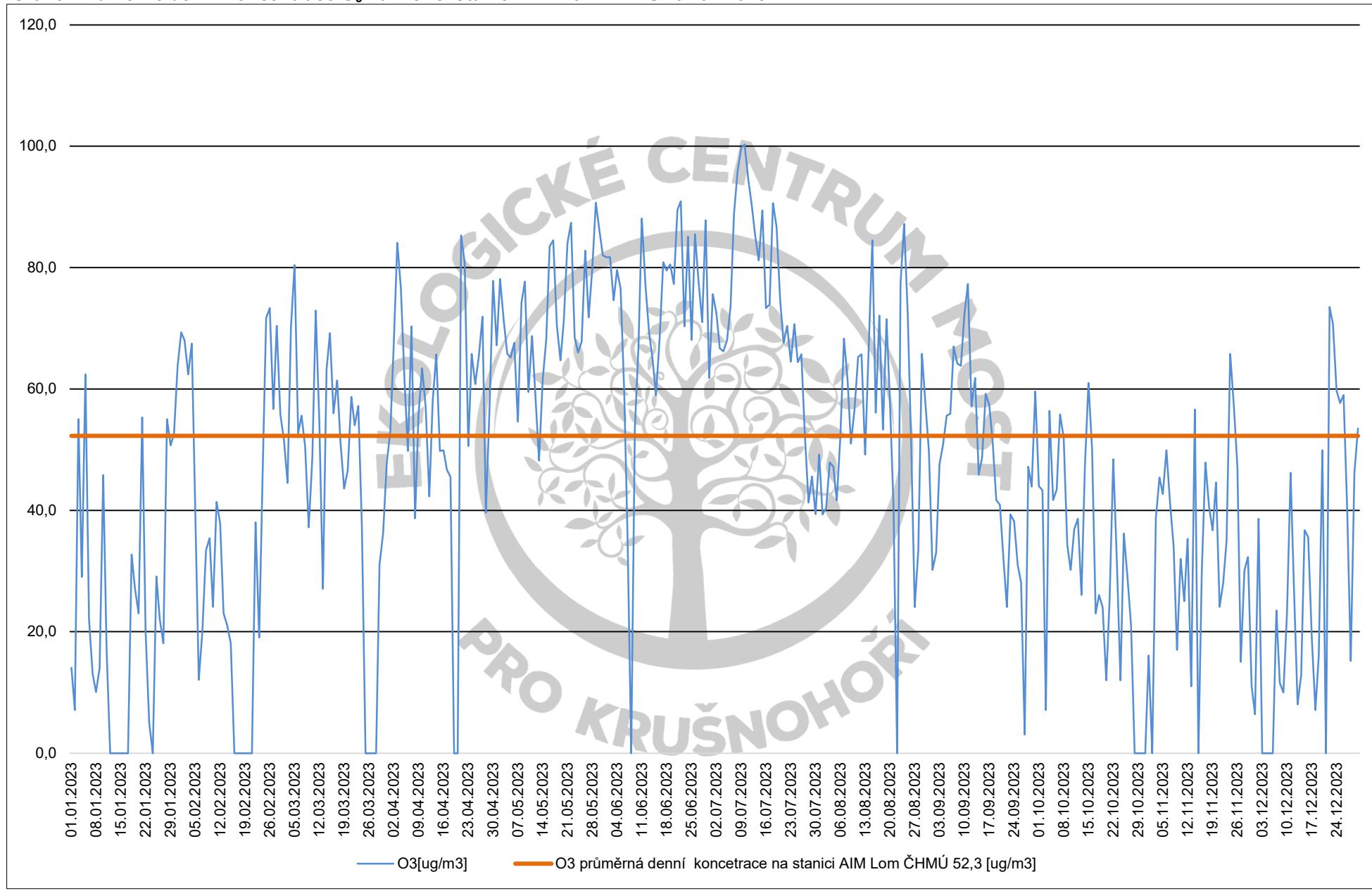
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 8: Průměrné hodinové koncentrace O₃ na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ za rok 2023

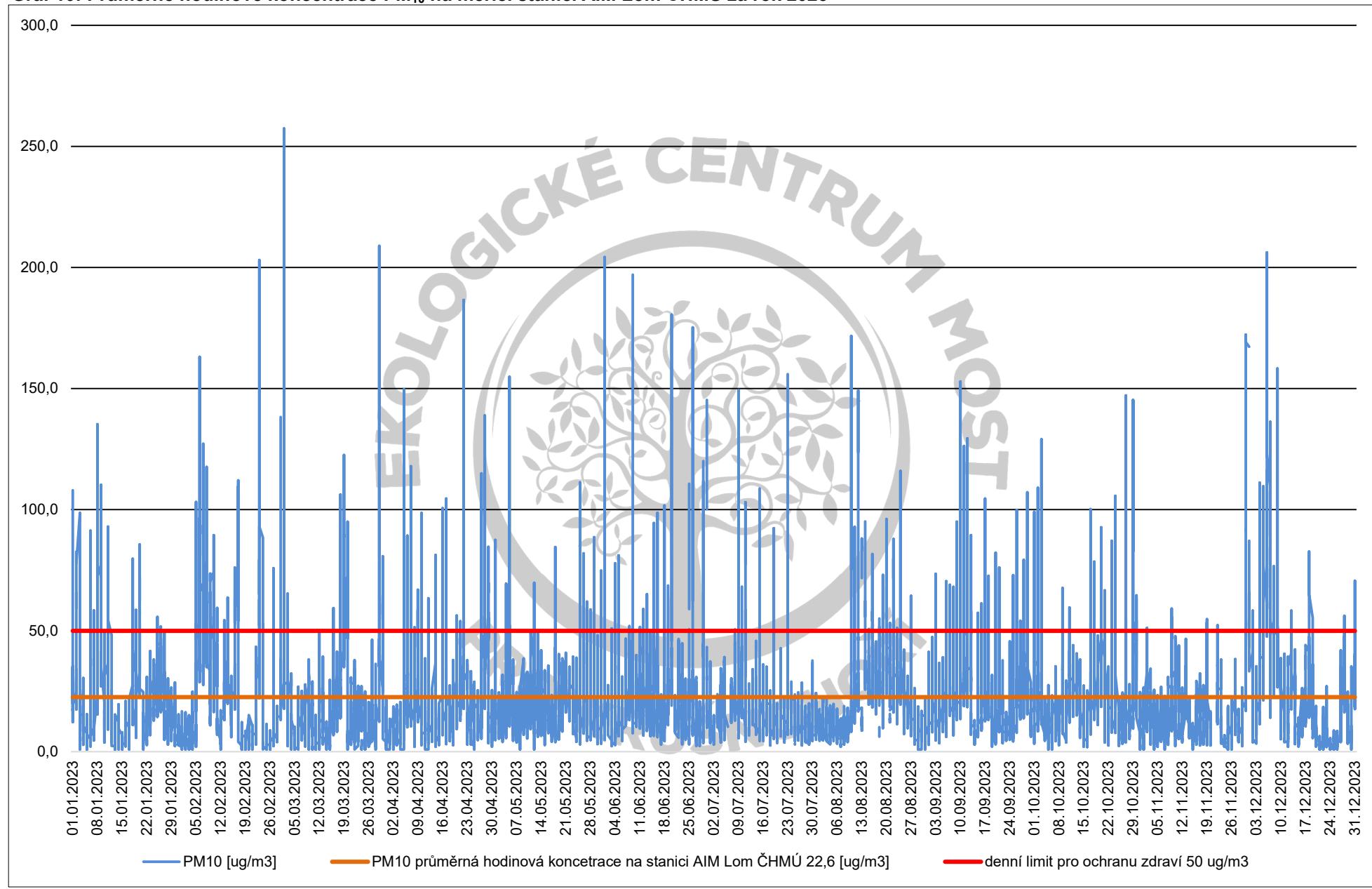
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 9: Průměrné denní koncentrace O₃ na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ za rok 2023

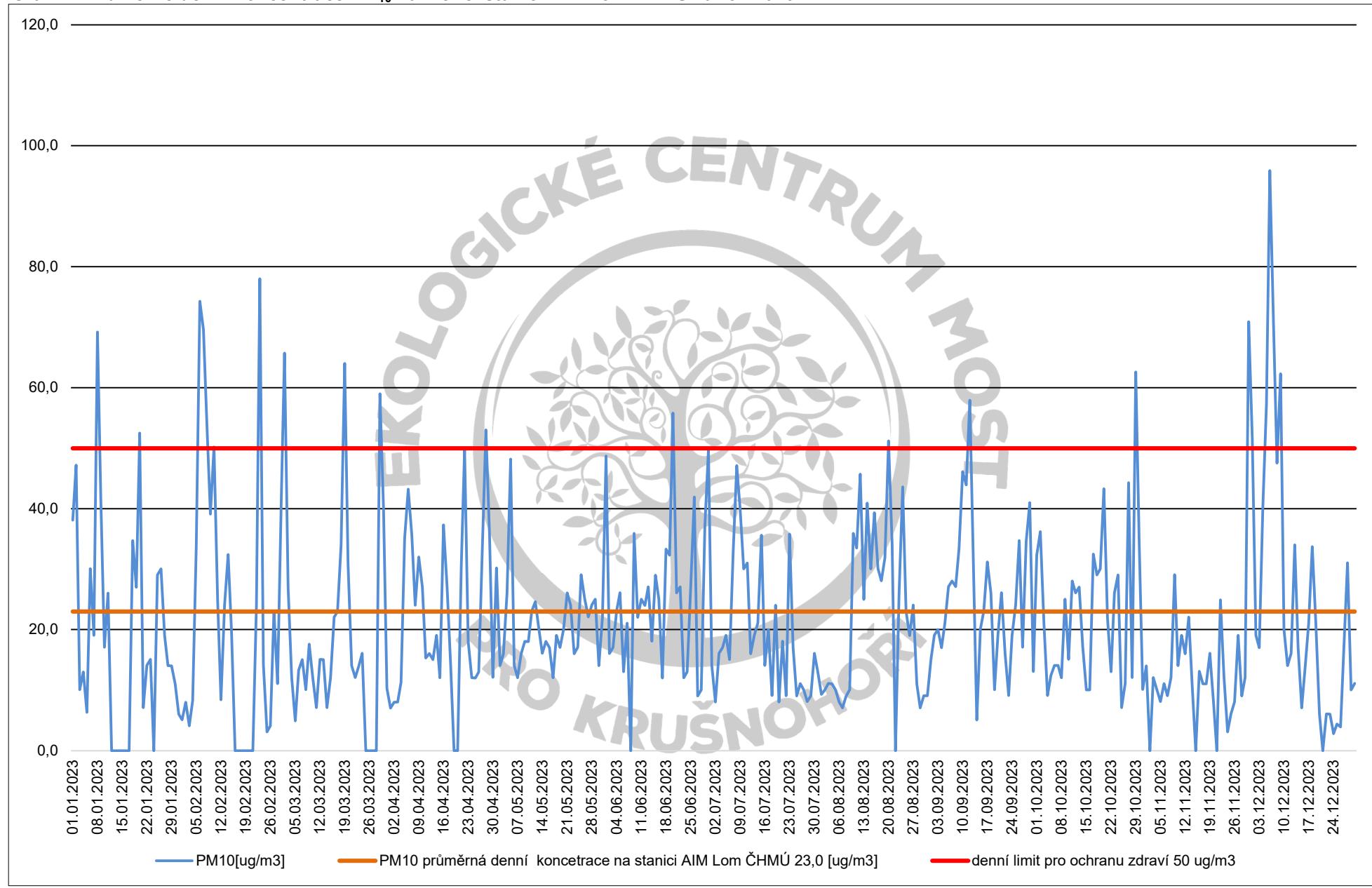
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 10: Průměrné hodinové koncentrace PM₁₀ na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ za rok 2023

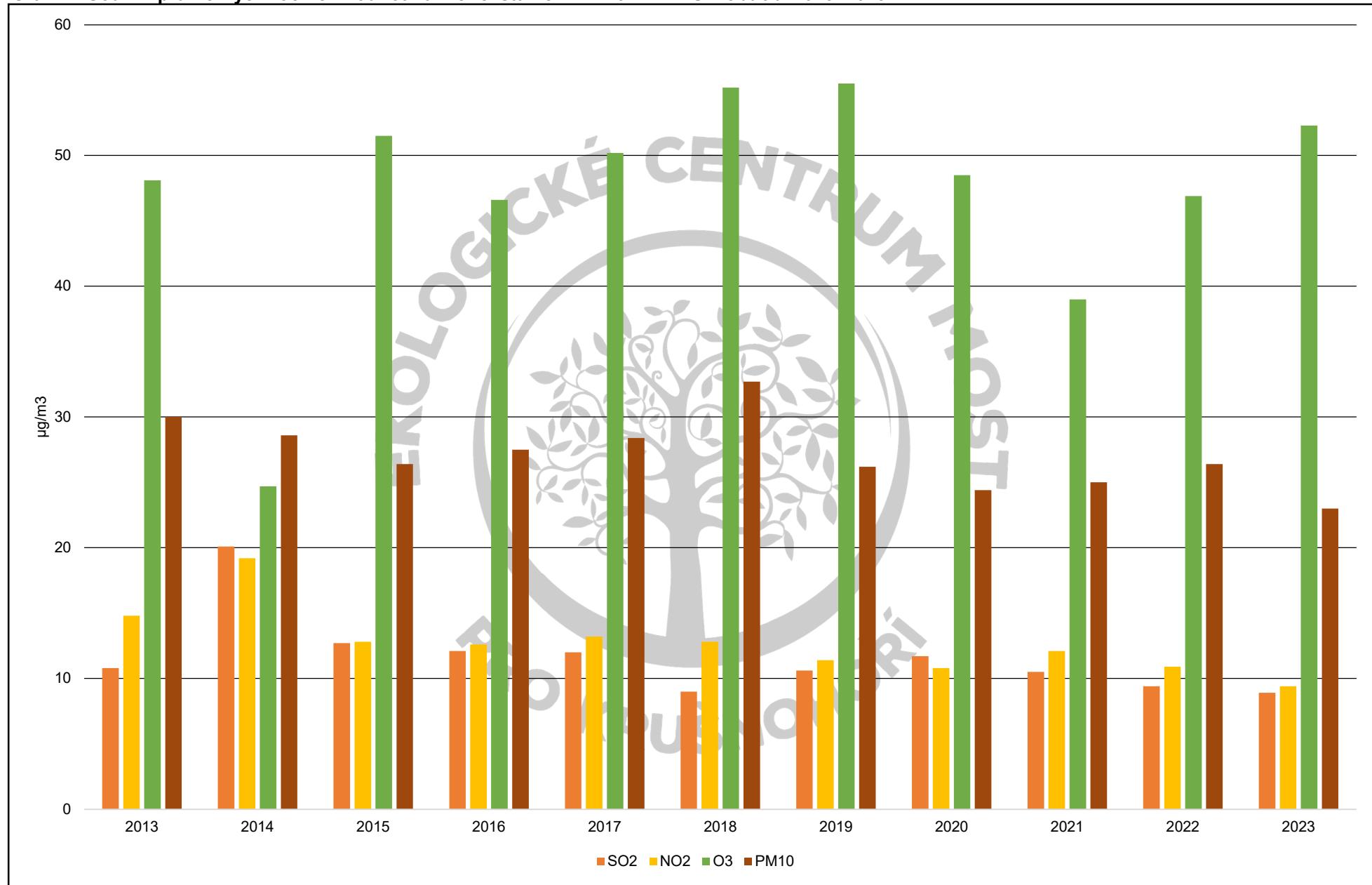
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 11: Průměrné denní koncentrace PM₁₀ na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ za rok 2023

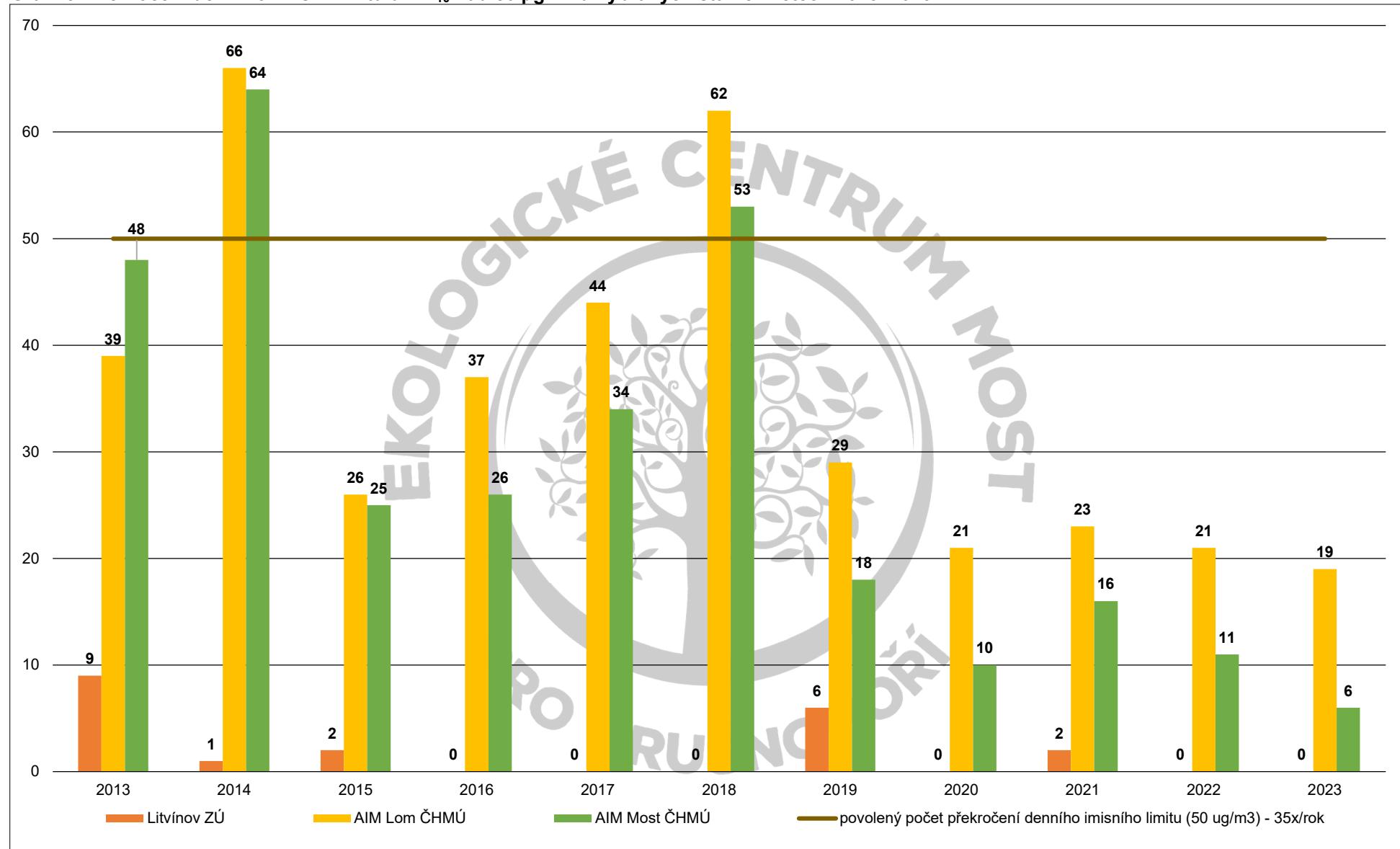
Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 12: Souhrn průměrných ročních hodnot na měřicí stanici AIM Lom ČHMÚ v období 2013–2023

Zdroj: Zpracovalo ECM

Graf 13: Překročení denního imisního limitu u PM₁₀ nad 50 µg/m³ u vybraných stanic v letech 2013–2023

Zdroj: Zpracovalo ECM na základě dat ČHMÚ